

Plán riešenia krízovej situácie

v súvislosti s koronavírusom

Tento krízový plán na predchádzanie (plán preventívnych opatrení) a riešenie (plán krízových opatrení) mimoriadnej situácie v súvislosti s nebezpečenstvom šírenia ochorenia Covid – 19 spôsobenej koronavírusom (SARS-CoV-2) tvorí a priebežne dopĺňa podľa dostupných predpisov, odporúčaní, záväzných postupov a usmernení ÚVZ SR, RÚVZ, MZ SR a MPSVaR SR krízový tím.

Vedúci zamestnanci (riaditeľ a ekonóm) mávajú denné stretnutia a operatívne reagujú na situáciu, kontrolujú plnenie krízového plánu v jeho prípravnej časti.

Vedúci zamestnanci určili interný krízový tím pre prípad vzniku karantény v zariadení a iných krízových udalostí.

Krízový tím tvoria vedúci zamestnanci, sociálna pracovníčka a vrchná zdravotná sestra. V prípade potreby sa prizývajú do krízového tímu ďalší zamestnanci, prípadne externí odborníci.

Všetci členovia krízového tímu, ale aj ostatní zamestnanci vykonávajú denný monitoring vývoja situácie v SR a zahraničí; sledujú správy Úradu verejného zdravotníctva SR, MZ SR, MPSVR SR a o zistených skutočnostiach sa členovia krízového tímu priebežne informujú navzájom telefonicky, prípadne aj elektronicky (mailom: elim@stonline.sk).

Preventívne opatrenia

Zásady prevencie vzniku a šírenia respiračných vírusov

Zamestnanci sú poučení o tom, že sa nemajú dotýkať očí, nosa a úst, taktiež že si nos a ústa pri kašľaní a kýchaní majú zakrývať jednorazovou papierovou vreckovkou a následne ju zlikvidovať, že sa majú vyhýbať blízkeho kontaktu s ľuďmi, ktorí javia príznaky respiračného ochorenia a dodržiavať vzdialenosť najmenej dva metre medzi nimi a kýmkoľvek, kto kašle alebo kýcha.

Zamestnanci sú povinní dodržiavať prísne hygienické zásady, najmä umývať si ruky teplou vodou a mydlom minimálne 20 sekúnd (pred odchodom z domu, pri príchode do práce, po použití toalety, po prestávke a zmene pracovných činností, pred prípravou jedla a nápojov, pred a po konzumácii jedla a nápojov, po manipulácii s odpadom a odpadovým košom, pred odchodom z práce, po príchode domov, po každom priamom kontakte s chorým alebo izolovaným klientom) a v prípade prítomnosti chorých klientov s respiračnými infekciami (COVID-19, ale aj chrípka) môže byť doplnená aj dezinfekcia rúk (na báze alkoholu) v priestoroch poskytovateľa sociálnej služby (podľa aktuálneho odporúčania ÚVZ SR, RÚVZ a MZ SR).

Zamestnancom je vydaný pokyn o povinnosti informovania zamestnávateľa telefonicky v prípade (ich alebo ich rodinných príslušníkov alebo blízkych osôb) ciest do krajín s výskytom nákazy a musia sa riadiť podľa pokynov RÚVZ.

Zamestnancom sa pri príchode do zariadenia bezkontaktným teplomerom (infračerveným) zmeria telesná teplota - pri zvýšenej teplote bude zamestnanec okamžite poslaný domov.

Všetci zamestnanci používajú v prevádzke nariadené a poskytnuté OOPP. Pred vstupom na pracovisko majú nasadené zariadením poskytnuté ochranné rúško. Všetky OOPP si zamestnanci nasadzujú, používajú a odkladajú podľa návodov a prijatých pravidiel.

Nie je potrebné zháňať zdravotnícky materiál, rúška, objednávať respirátory, ochranné okuliare, rukavice a pod. V prípade karantény bude toto zabezpečené príslušným RÚVZ. (Poznámka: vedenie ani zamestnanci nemajú podliehať panike a stresu pre zabezpečenie týchto prostriedkov). Dostupný zdravotnícky a dezinfekčný materiál je vydávaný podľa požiadaviek personálu priamo riaditeľom, resp. ním povereným zamestnancom.

Zamestnanci aj klienti majú k dispozícii vitamín C na zlepšenie imunity.

Priebežne je vykonávané vzdelávanie personálu o povahe vírusu a zopakované pravidlá respiračnej hygieny a hygieny rúk ako aj zvýšená dôkladná dezinfekcia interných priestorov najmä dotykových miest (madiel, kľučiek na dverách, elektrických vypínačov, tlačidiel výťahu...) Používajú sa bežne odporúčané prostriedky pokiaľ nie je karanténa – v takom prípade prehodnotí použitie prostriedkov RÚVZ, dotedy sa postupuje štandardne.

Najmenej v týždňových intervaloch sa v určených miestnostiach preventívne používa na dezinfekciu prenosný

otvorený germicídny žiarič. O výkonoch preventívnych opatrení k zabráneniu šírenia vírusov (dezinfekcii) sa vedie písomná dokumentácia.

Klienti sú poučení o tom, že by si mali umývať ruky najmä po použití WC, pred a po konzumácii jedla a nápojov, po návrate do vnútorných priestorov z dvora, po manipulácii s odpadom a odpadovým košom, pred a po návšteve nemocnice, lekára).

Klienti nemajú povinnosť nosiť rukavice a rúška (zariadenie je ich domov), pokiaľ sa tak sami nerozhodli.

Každé ráno službu konajúci personál bude kontrolovať zdravotný stav klientov – teplotu, príznaky respiračného infektu. Do 9:00 hod. bude každé ráno informovať o zdravotnom stave klientov riaditeľa. Vo večernom čase (18:00 – 20:00) bude službu konajúci personál opätovne kontrolovať zdravotný stav klientov – teplotu, príznaky respiračného infektu. V prípade výskytu nejakého príznaku je personál povinný bezodkladne informovať riaditeľa. O kontrole zdravotného stavu sa robí záznam v Hlásení denných služieb.

Je zabezpečené pravidelné intenzívne vetranie izieb a spoločných priestorov. V prípade slnečného počasia zamestnanci vystavujú klientov a miestnosti slnečným lúčom.

Zabezpečenie izolácie – zákaz návštev a odporúčanie k obmedzeniu pohybu klientov mimo areálu zariadenia

Na vchodových dverách je vyvesený oznam o zákaze návštev v zmysle pokynov ÚVZ SR spolu s oznamom o zákaze prinášania potravín a iných vecí klientom zariadenia. Z vnútornej strany vchodových dverí je oznam o zákaze opustenia budovy klientmi zariadenia.

Zdraví (bez príznakov respiračného ochorenia) príbuzní, bez epidemiologickej anamnézy môžu mať po rozhodnutí krízového tímu povolené návštevy vo výnimočných prípadoch, ak sa jedná o paliatívneho klienta resp. klientov s kognitívnym deficitom. O takejto návšteve musí byť vedený záznam (meno, priezvisko, email, telefónne číslo, presná adresa trvalého a prechodného pobytu) a dodržané všeobecné preventívne opatrenia na zabránenie prenosu kvapôčkovej infekcie. V označenom personálu známom priestore sú pripravené potrebné ochranné prostriedky pre takéto nevyhnutné návštevy.

V období rizika vzniku a šírenia Covid-19, resp. iných prenosných ochorení je v prvom rade potrebné minimalizovať vyšetrenia klientov ohľadom preskripcií, receptov – cez e-recept. Ak je to možné, všetky vyšetrenia a návštevy u lekára sa presunú na neskoršie obdobie a zabezpečí sa konzultácia s lekárom – najlepšie cez elektronickú komunikáciu. Akútne stavy klientov sa budú naďalej riešiť prostredníctvom RZP. Pokyny RZP je potrebné zaznamenať v Hlásení služieb.

Dočasne sa pozastavujú všetky hromadné skupinové podujatia a hromadné skupinové aktivity (skupinové podujatia a aktivity z dôvodu psychického zdravia klientov sa organizujú v menších skupinkách)

Je zakázaný pohyb klientov zariadenia sociálnych služieb mimo priestorov tohto zariadenia - v komunite s prítomnosťou ďalších osôb (možnosť pohybu na pozemku, záhrade príľahlej k zariadeniu nie je týmto zákazom dotknutá)

Je potrebné striktne dodržiavať zákaz návštev (iba ak ide o prijímateľa sociálnej služby v terminálnej fáze ľudského života, z hľadiska etických princípov a za preventívnych opatrení, sa tento zákaz neuplatňuje).

V zariadení bolo prijaté obmedzenie pohybu klientov a zákaz návštev, a preto sa bude postupovať nasledovne:

- a) obmedzenie pohybu mimo areál zariadenia - až pokiaľ takéto obmedzenie nepostačuje je možné pristúpiť k
- b) obmedzeniu pohybu na budovu/budovy zariadenia - až pokiaľ takéto obmedzenie nepostačuje je možné pristúpiť k
- c) obmedzeniu pohybu na oddelení/ časti oddelenia/ (napr. poschodie) – v takomto prípade ide už o výrazný zásah do osobnej slobody klienta (je potrebné ho zapracovať do individuálneho/rizikového plánu) – až pokiaľ takéto obmedzenie nepostačuje je možné pristúpiť k
- d) obmedzeniu pohybu na súbor izieb, či izbu (ide o veľmi výrazný zásah do osobnej slobody prijímateľa, ktorý predpokladá vážne dodatočné dôvody a musí byť realizovaný v súlade s § 10 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách)

Pri komunikácii zákazu návštev a odporúčaní k obmedzeniu pohybu mimo areálu zariadenia je potrebné pri vysvetlení ich obsahu a dôležitosti použiť metódy a techniky sociálnej práce v oblasti komunikácie, a to v závislosti od fyzických a duševných možností a schopností konkrétneho klienta porozumieť týmto zákazom. V prípade, že prijímateľ aj napriek jednoznačne a zrozumiteľne komunikovanému odporúčaniam k obmedzeniu pohybu mimo areálu zariadenia nie je ochotný toto odporúčanie rešpektovať, je potrebné ho vyzvať, aby v čase pohybu mimo priestorov zariadenia postupoval v súlade s nariadeniami Úradu verejného zdravotníctva, t. j. bez prerušenia používal ochranné prostriedky – rúško resp. iný spôsob zakrytia oblasti úst a tváre a rukavice a pri kontakte s inými osobami dodržiaval odstup minimálne 2 metre.

Komunikácia klientov s rodinnými príslušníkmi a blízkymi osobami prebieha výlučne telefonicky, cez počítač, tablet klientov alebo zariadenia využívajúc sociálne siete alebo komunikačné platformy ako skype, zoom a pod.. Zariadenie hľadá možnosti komunikácie klientov so svojimi blízkymi a priateľmi/kamarátmi aj prostredníctvom elektronických zariadení daného zariadenia tak, aby aj ten klient, ktorý nemá vlastné zariadenie nemal pocit úplnej izolácie, samoty a beznádeje, že o neho príbuzní a ďalšie spriaznené osoby nemajú záujem. V prípade potreby sa môže vypracovať harmonogram realizácie kontaktov klientov, avšak s mimoriadnou citlivosťou je potrebné takýto kontakt nadviazať kedykoľvek, ak klient signalizuje pocit samoty a potrebu komunikácie s blízkymi a spriaznenými osobami.

Prijaté obmedzenia (dočasného charakteru) zo strany vedenia zariadenia budú premietnuté a zaznamenané v individuálnom pláne/rizikovom pláne tých prijímateľov, ktorí budú týmto opatrením dotknutí.

Prijímanie nových (v prípade uvoľnenia miesta), resp. hospitalizovaných klientov sa bude vykonávať v zmysle platných zákonov, opatrení hlavného hygienika SR a pokynov MPSVaR SR.

System komunikácie a informovanosti

Informovanosť o víruse a ochorení COVID-19

Základným predpokladom úspešnej prevencie sú dostupné a zrozumiteľné informácie ohľadom rizík súvisiacich s novým koronavírusom, spôsoboch jeho prenosu, príznakov ochorenia COVID-19 a preventívnych opatreniach. Za koordinovanú informovanosť je v zariadení zodpovedný riaditeľ alebo ňou poverený zamestnanec. Náležitá informovanosť je dôležitá pre všetkých zamestnancov zariadenia, klientov ako aj ich rodinných príbuzných a známych. Zodpovedná osoba zabezpečí, aby informovanosť bola pre všetkých zrozumiteľná a dostupná. SARS-CoV-2 je respiračný vírus, ktorý spôsobuje ochorenie COVID-19. K prenosu dochádza primárne kontaktom s infikovanou osobou, ktorá najmä pri hovorení, kašľaní a kýchaní šíri infekčné kvapôčky do svojho okolia. Prenos je možný tiež predmetmi čerstvo kontaminovanými sekrétmi infikovaného človeka. Vírus sa podarilo izolovať zo vzoriek odobratých z dolných dýchacích ciest, ale aj zo sterov z nosohltana aj hrdla, v sére, krvi, v slinách, moči a stolici.

Testovanie na prítomnosť koronavírusu sa môže realizovať aj preventívne. Samotné testovanie ešte neznamená, že niekto v zariadení je nositeľom vírusu. (zabezpečené testovanie – rýchlotestami – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, PCR testovanie -Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb – MEDIREX GROUP)

Príznaky ochorenia COVID-19 sú najmä:

- *teplota nad 38°C* (pozor! u starších a imunitne oslabených klientov môže telesná teplota zostať nízka, preto treba zvážiť aj iné príznaky a poradiť sa s lekárom),
- *kašeľ,*
- *sťažené dýchanie* (tzv. dýchavica, klient nevie dokončiť nádych – ľudovo „nevie sa dodýchnuť“, prípadne má zrýchlené dýchanie),
- *bolesť svalov*
- *únava.*

Vo všeobecnosti môže táto infekcia spôsobiť závažnejšie príznaky u klientov s oslabeným imunitným systémom, a to najmä:

- seniorov nad 70 rokov,
- klientov s chronickým ochorením (onkologické ochorenie, pľúcne ochorenie, srdcovo-cievne ochorenia),

- klientov liečených imunosupresívnymi (imunitný systém potláčajúcimi) liekmi.

Nakoľko súčasne s týmto ochorením prebieha aj každoročná sezónna epidémia chrípky a iných respiračných infekcií, je možné, že podobné príznaky môžu súvisieť aj s iným respiračným infekčným ochorením, preto je potrebné zachovať rozvahu a kontaktovať všeobecného lekára, alebo v prípade nejasností hygienika príslušného Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (ďalej len „RÚVZ“) a riadiť sa ich usmerneniami.

Zamestnanci sú informovaní o spracovaní krízového plánu. Krízový plán je záväzný pre všetkých zamestnancov, ktorí sú povinní sa s ním preukázateľne oboznámiť.

Klienti sú v adekvátnej forme (vstupné dvere zariadenia, osobná komunikácia) a adekvátnym spôsobom (zabrániť vzniku a šíreniu paniky) informovaní o spracovaní krízového plánu prostredníctvom riaditeľa, resp. sociálnej pracovníčky

Rozsah informácií:

- 1) sledujeme informácie, sme v spojení s RÚVZ a MZ SR;
- 2) máme plán preventívnych opatrení;
- 3) máme plán krízových opatrení v prípade karantény

Rodinní príslušníci (príbuzní) a verejnosť je v prípade záujmu osobne pred vchodom, alebo telefonicky službukonajúcim personálom informovaná o spracovaní krízového plánu.

Rozsah informácií verejnosti:

- 1) sledujeme informácie, sme v spojení s RÚVZ,
- 2) máme plán preventívnych opatrení,
- 3) máme plán krízových opatrení v prípade karantény,
- 4) v prípade realizácie krízových opatrení je prevádzka personálne zabezpečená,
- 5) činnosti služby v prípade krízového stavu budú zredukované na minimálny rozsah.

Komunikáciu s médiami vedie výhradne riaditeľ, resp. iný riaditeľom určený zamestnanec.

Kontakty (telefonické, emailové)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva (v prípade potreby konzultácie so žiadosťou o odporúčania postupu) – kontakty sú vyvesené na nástenke v ambulancii.

Call centrá:

- všeobecné - Národné centrum zdravotníckych informácií: +421 800 221 234
- Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky – 0917 222 682
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici - 0918 659 580
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolen – 045/555 23 58, zv.epid@uvzs.sk

Kontakty na praktických lekárov klientov má k rýchlej dispozícii vrchná zdravotná sestra (v ambulancii).

Kontakty na rodinných príslušníkov a blízke osoby sú u riaditeľa v kancelárii, resp. v operatívnej evidencii vedenej vrchnou zdravotnou sestrou v ambulancii.

Kontakty na miestnu samosprávu majú k dispozícii vedúci pracovníci.

Sumarizáciu potrieb klientov pre lekárov, hygienikov RÚVZ alebo záchranárom pri prevoze do zdravotníckeho zariadenia (zoznam liekov, pokynov a odporúčaní) vypracovala pre každého klienta vrchná zdravotná sestra a je založená v dokumentácii jednotlivých klientov.

Zoznam činností v rámci poskytovania sociálnych služieb, ktoré v prípade personálnej núdze:

a) budú vykonávať

- nevyhnutná ranná a večerná toaleta klientov na izbách, nevyhnutné prezliekanie,
- podávanie liekov, inzulínu, kvapiek, mastí
- podávanie stravy, pomoc pri stravovaní
- výmena inkontinenčných pomôcok klientov podľa potreby
- poskytovanie nevyhnutnej ošetrovateľskej starostlivosti
- udržiavanie základného poriadku na izbách a hygienických zariadeniach
- nevyhnutná písomná evidencia v zošite Hlásenie služieb
- jednoduchá individuálna sociálna práca v zmysle zjednodušených individuálnych plánov
- pranie a žehlenie

b) nebudú vykonávané

- pravidelné sprchovanie klientov
- pravidelná výmena posteľnej bielizne
- skupinové aktivity

Organizácia obslužných prevádzok

Je pripravený krízový týždenný jedálny lístok zostavený zo skladových zásob. V prípade nutnosti zabezpečenia stravovania prostredníctvom dodávateľskej organizácie je vypracovaný tzv. Krízový týždenný jedálny lístok, v ktorom je maximálny podiel trvanlivých surovín a jednoduchých jedál. Zabezpečenie zásobovania bude v rámci možností realizované vlastným vozidlom výlučne osobitným vchodom. Zásobovanie prebieha za predpísaných hygienických podmienok tak, aby sa zásoby vytvorili minimálne na 7 dní.

Pokiaľ dôjde k výpadku technických služieb, je vytvorená zásoba plastových vriec a určené označené miesto pri vstupnej bráne, kde bude odpad uskladnený.

Pre prípad výpadku všetkých pohrebných služieb v blízkom okolí, budeme ukladať telá zomrelých v priestoroch na to určených v spolupráci s RÚVZ.

Základné servisné práce budú realizované prednostne vlastným personálom. V prípade externých dodávateľov servisných služieb sa dôsledne zabezpečí dodržanie zákazu stretnutia sa s klientmi zariadenia na menej ako 2 metre a taktiež sa zabezpečí minimalizovanie kontaktov s kmeňovým personálom. Takáto osoba je skontrolovaná na príznaky s podozrením na infekčné ochorenie a či je vybavená OOPP minimálne v rozsahu ochranného rúška a ochranných rukavíc. Ak nemá ochranné rukavice, vykoná povinnú dezinfekciu rúk. Osoba pred vstupom prehlási, že nemá tzv. cestovateľskú anamnézu.

V prípade, že nastane krízová situácia, budú obslužné činnosti zabezpečované v zmysle pokynov RÚVZ.

Postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 u zamestnanca

Zamestnanec má povinnosť s ohľadom na platnú legislatívu Zákonníka práce zamestnávateľa informovať o tom, že sa vrátil on alebo jeho blízky príbuzný resp. blízka osoba z rizikovej oblasti zasiahnutej koronavírusom, alebo o tom, že v jeho domácnosti alebo blízkom okolí bol v priamom kontakte s osobou, ktorej bola zistená t. j. laboratórnym vyšetrením na ÚVZ SR potvrdené ochorenie COVID-19 alebo je v izolácii pre podozrenie na infekciu a nie sú ešte výsledky vyšetrenia známe. Zamestnávateľ je vzhľadom na povinnosť predchádzať rizikám z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci oprávnený vyzvať zamestnanca, aby sa podrobil vyšetreniu u všeobecného lekára (ktorého má kontaktovať najskôr telefonicky a podľa inštrukcií buď prísť na vyšetrenie alebo zostať v domácej izolácii a pod.), popr. hygienika príslušného RÚVZ, najmä ak je dôvodné podozrenie nebezpečenstva vzhľadom k vykonávanej práci alebo má zamestnávateľ podozrenie, že zamestnanec nie je spôsobilý vykonávať prácu pre možnosť ochorenia COVID-19. O prípadnom nariadení karantény t.j. izolácie, jej trvaní a ukončení rozhoduje príslušný RÚVZ a v tomto zmysle je povinný podať zamestnávateľovi na jeho žiadosť informáciu o tom, že zamestnancovi bola karanténa nariadená. V prípade, že je zamestnancovi nariadená karanténa, ide o prekážku v práci na strane zamestnanca, pri ktorej mu prislúcha náhrada mzdy alebo platu rovnako ako v prípade, keď je dočasne práce neschopný.

Vzhľadom na súčasne prebiehajúce aj iné ako COVID-19 respiračné ochorenia odporúčame zamestnancom s príznakmi respiračnej infekcie nasledovné: zostať doma na lôžku, telefonicky konzultovať svojho ošetrojúceho lekára ohľadom správnej liečby a postupu pri prípadnom vyšetrení (telefonovať ešte pred príchodom do ambulancie a riadiť sa inštrukciou lekára), prijímať tekutiny a vitamíny, nebyť v priamom kontakte s klientmi, ani zamestnancami zariadenia sociálnych služieb počas doby pretrvávania príznakov, zamestnanec sa môže vrátiť na pracovisko, ak nemá aspoň 3 dni po sebe známky respiračnej infekcie (pri nepotvrdení COVID-19) a pri známom ochorení COVID-19 až vtedy keď mu to umožní hygienik RÚVZ.

V prípade potvrdenia ochorenia COVID-19 u zamestnanca sociálnych služieb sú izolovaní všetci klienti, ktorí prišli s chorým zamestnancom do kontaktu, ak tak určí hygienik RÚVZ. V takom prípade vytvoríme ako poskytovateľ sociálnych služieb v pobytových zariadeniach sociálnych služieb izoláciu v každej izbe, prípadne v celej obytnej jednotke, tzv. reprofilizujeme budovu podľa odporúčaní príslušného regionálneho hygienika RÚVZ. Všetky priestory a povrchy, v ktorých sa chorý zamestnanec nachádzal, musia byť následne dôkladne dezinfikované za použitia virucídneho dezinfekčného prostriedku podľa dezinfekčného plánu prevádzkového poriadku zariadenia a usmernenia pracovníka RÚVZ. Ak RÚVZ nerozhodne inak, postupuje sa podľa „Krokovníka v prípade podozrenia z ochorenia COVID-19 v zariadení“.

V prípade výpadku takého množstva zamestnancov, že by nebolo možné zabezpečiť chod prevádzky, nahlási riaditeľ miestne príslušnému Okresnému úradu nedostatok personálnych kapacít v štruktúre podľa druhu najnáročnejšej činnosti, ktorú vykonávajú. Pri riešení nedostatku personálnych kapacít bude riaditeľ taktiež spolupracovať s miestnou samosprávou (Mestom Zvolen). V prípade potreby riaditeľ požiada Mesto Zvolen o poskytnutie dostupných personálnych kapacít na zabezpečovanie obslužných činností. Okresný úrad bude v spolupráci s Mestom Zvolen v zmysle platných usmernení koordinovať a organizačne zabezpečovať dopĺňanie chýbajúcich personálnych kapacít.

Zoznam vybavenia, ktoré zamestnanci musia mať so sebou pre prípad vyhlásenia karantény a povolania do zariadenia ku krízovej službe: základné lieky pre svoju potrebu, hygienické potreby, oblečenie na výmenu, prípadne iné osobné dôležité potreby. Zamestnanci sú so zoznamom potrebného vybavenia informovaní. Pre podporu (ukľudnenie, zvládanie stresu, prevencia úzkosti) všetkých zúčastnených (klientov, ich rodín, samotných zamestnancov) je k dispozícii dokument „Podpora prijímateľov sociálnych služieb a podpora pracovníkov sociálnych služieb v období pandémie COVID-19“.

Postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 u klienta

V prípade podozrenia na ochorenie COVID-19 alebo zistenia tohto ochorenia, bude potrebné uzavrieť a primerane označiť celú izbu, či bunku izieb, resp. celé poschodie a zamedziť kontakt s inými prijímateľmi, v rámci tohto priestoru, ak je predpoklad, že prijímatelia boli v kontakte s uvedeným prijímateľom, obmedziť pohyb po chodbe oddelenia len na individuálny pohyb a bezodkladne kontaktovať ošetrojúceho lekára a príslušný úrad verejného zdravotníctva. Riaditeľ taktiež okamžite vydá príkaz na preventívne uzavretie prevádzky zariadenia (nikto neodchádza ani neprichádza).

V prípade, ak je u klienta pobytovej sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb podozrenie na ochorenie COVID-19, je riaditeľom (resp. ním poverený zamestnanec) tejto pobytovej sociálnej služby primárne kontaktovaný ošetrojúci lekár (všeobecný lekár pre dospelých alebo geriatier), ktorý rozhodne o ďalšom postupe. Pokiaľ nie je k dispozícii lekár, je kontaktovaný RÚVZ vo Zvolene pre určenie ďalšieho postupu. V prípade, ak regionálny hygienik RÚVZ vysloví podozrenie z vírusového ochorenia COVID-19, ale rozhodne, že chorý klient nebude prevezený do zdravotníckeho zariadenia na ďalšie odborné vyšetrenie alebo hospitalizáciu, ale vyšetří ho tím záchranej zdravotnej služby, ktorý odoberie aj vzorky na potvrdenie alebo vyvrátenie podozrenia na COVID-19, tak je v zariadení sociálnych služieb chorý klient zabezpečený v prísnej izolácii podľa odporúčaní odborného pracovníka RÚVZ. V starostlivosti o tohto klienta sa postupuje rovnako ako v prípade bežnej respiračnej vírusovej infekcie. Izba s izolovaným pacientom je označená ako infekčná z dôvodu, aby boli zamestnanci jasne informovaní o potrebe dodržiavania režimových opatrení a bariérovej ošetrovacej techniky a dôslednom používaní OOPP.

V prípade že ide o klienta s potvrdeným ochorením COVID – 19, je povinný používať ochranné rúško, ako ho daná osoba toleruje, alebo aspoň vreckovku. Použitú rúšku sú následne bezpečne uskladnené v špeciálnej nádobe označenej ako biologický odpad alebo aspoň v 2 vreciach a samostatnej nádobe pre zhromažďovanie biologického materiálu, ktorý sa má pravidelne vynášať za prísnych podmienok, ktoré nedovolia kontaminácii okolitého prostredia mimo izbu izolovaného klienta. Následne musí byť tento materiál zlikvidovaný podľa prevádzkového poriadku zariadenia, ktorý musí obsahovať postup zberu a likvidácie odpadkov z hľadiska ich charakteru (biologický, ostrý, komunálny a pod.).

Všetok odpad, s ktorým bola nakazená osoba v styku, vrátane použitých vreckoviek, inkontinenčných podložiek a ďalších predmetov znečistených telesnými tekutinami, má byť vložený do plastových vriec na odpad a zviazaný. Plastové vrecia, ktoré sú používané pre tento druh odpadu, musia mať maximálny objem 0,1 m³ a silu minimálne 0,1 mm. Tento odpad je povinnosť zatriediť do kategórie nebezpečný a v súlade s legislatívou s ním nakladať. Pri narábaní s týmto odpadom sa musia používať OOPP.

V takomto prípade sú zakázané návštevy, iba v špeciálnych prípadoch môže riaditeľ zariadenia povoliť návštevu chorého rodinou, a to v prípade zlého psychického stavu klienta alebo ak je klient v terminálnom štádiu svojho života.

Personál je vybavený jednorazovými pomôckami určenými pre prácu so suspektným (podozrivým) alebo s potvrdeným ochorením COVID-19. V prípade, že zariadenie ich nemá, žiada o ich zabezpečenie Úrad BBSK (Štátne hmotné rezervy).

Jednorazové pomôcky použité na ošetrovanie chorého klienta sú bezpečne likvidované ihneď po použití (vrátane papierových obrúskov použitých pri kašľaní, či fúkaní nosa). Ak nie sú k dispozícii jednorazové pomôcky určené pre prácu s COVID-19 a nemožno tak zaistiť dostatočnú ochranu personálu, musí byť klient v spolupráci s RÚVZ odoslaný sanitkou vybavenou na prevoz infekčného pacienta do zdravotníckeho zariadenia a hospitalizovaný počas celej doby infekčnosti.

Na základe vyplnenia formulára o hlásení kontaktov môže byť nariadené izolovanie všetkých klientov, ktorí prišli s chorým klientom do kontaktu, ak tak rozhodne miestne príslušný RÚVZ. V takom prípade sa poskytovateli riadi odporúčaním RÚVZ v manažmente ďalších klientov a pracovníkov zariadenia.

Personál je o jednotlivých postupoch vzdelávaný podľa vnútorných predpisov a pokynov RÚVZ.

V prípade nákazy v zariadení, karantény zariadenia, uzatvorenie lokality bude zaslané príslušnému zariadeniu rozhodnutie hygienika príslušného RÚVZ o vyhlásení karantény príslušného zariadenia sociálnych služieb.

Plán tzv. reprofilizácie lôžok v zariadení pre seniorov, t.j. vytvorenia izieb, miest, oddelenia pre izoláciu pre prípad nariadenia rozsiahlejšej izolácie v zariadení bude spracovaný v prípade potreby podľa odporúčaní RÚVZ. Postup bude detailne koordinovaný s RÚVZ, ak taká situácia nastane. Krízový tím má pripravený plán prechodného preskupenia klientov a vytvorenia minimálne 2 tzv. izolačných miestností so samostatným WC a kúpeľňou (ak je to možné). V prípade potreby je možné realizovať aj priestorovú redukciu služby (z dvojlôžkových trojlôžkových izieb).

Vedenie má vypracovaný zoznam zamestnancov s telefónnymi číslami, ktorí predbežne vyjadrili ochotu v prípade karantény zariadení zotrvať v krízovej službe (t. j. nepretržitý pobyt v uzavretom objekte 24/7). Prostredníctvom zoznamu sa zabezpečí ich včasné informovanie o odporúčaníach pre prípadný krízový pobyt v zariadení. Sú predbežne určené priestory s potrebným príslušenstvom, kde by oddychovali, prípadne prespávali zamestnanci, pracujúci v krízovej službe.

Spracoval: Samuel Slančík, ekonóm, dňa 4. 5. 2020 podpis.....

Schválil: Ing. Vladimír Azor, riaditeľ, dňa 4. 5. 2020 podpis.....